

Het Eemland

Eemland, waar de Eempolders deel van uitmaken, is met zijn grote oppervlakte aan grasland een belangrijk weidevogelgebied. Als gevolg van de toenemende intensivering van de vee- teelt en het uitvoeren van het landinrichtingproject dat inmiddels vrijwel is afgerond is er veel veranderd in het gebied. Er zijn een aantal nieuwe boerderijen gebouwd en het traditionele melken met mobiele melkstallen is grotendeels verdrongen door het toepassen van moderne loopstallen met vaste melkinrichtingen. Als gevolg daarvan grazen de koeien van de meeste bedrijven nu op vaste percelen in de omgeving van de loopstallen en worden niet meer, zoals in het verleden, regelmatig overgebracht en gerouleerd over de verspreid liggende percelen. Ook is er, mede als gevolg van de modernere methode, op diverse plaatsen grasland omgezet in maisakkers en is het peil van het water in de polder omlaag gebracht. Dergelijke veranderingen hebben gevolgen voor vogels, met name voor soorten die afhankelijk zijn van het broeden en het voedsel zoeken in graslanden. Om deze vogels betere kansen te bieden is er totaal circa 500 ha reservaatgebied ingericht. Deze reservaatgebieden worden beheerd door Natuurmonumenten. Onder andere door het instellen van een hoger waterpeil en door met de gebruikers van de grond afspraken te maken, bijvoorbeeld over het tijdstip van maaien, wordt getracht de omstandigheden voor weidevogels te optimaliseren. Omdat soorten als kemphaan en tureluur graag in hoog gras broeden, worden sommige percelen laat in het voorjaar gemaaid. Het vee komt pas daarna in het

land, zodat vertrapping van nesten wordt voorkomen. Andere delen van het grasland worden al vanaf het voorjaar begraasd. Het kortere gras in die gebieden zorgt samen met een drassige bodem voor voldoende voedsel dat zichtbaar is of zich vlak onder de oppervlakte bevindt. Van dit soort gebieden profiteren bijvoorbeeld Kieviten. Bij het uitvoeren van de landinrichting en het creëren van de reservaten is ook rekening gehouden met het bieden van kansen voor planten. Kenmerkende soorten als de behaarde boterbloem en de dotter profiteren daar van.

Bekende weidevogels zijn de Kievit en grutto. Voor de grutto is ons land zelfs van bijzondere betekenis. Ruim driekwart van de in Noordwest-Europa voorkomende grutto's broedt namelijk in de Nederlandse graslanden. Ook de scholekster is er regelmatig te zien. Deze soort kwam aan het begin van de twintigste eeuw alleen nog maar langs de kust voor. In de afgelopen decennia zijn scholeksters meer en meer in het binnenland gaan broeden. Hun nesten die vroeger vaak alleen op zandige en steenachtige plaatsen lagen

worden nu ook in graslanden gemaakt. Enkele andere soorten die in Eemland nestelen zijn slobeend, tureluur en de veldleeuwerik.

Het Eemland is niet alleen van belang als broedgebied. In het najaar en in de winter is het gebied ook heel belangrijk voor diverse soorten ganzen en voor de uit Siberië afkomstige kleine zwanen. Deze vogels komen naar het gebied om tijdens de trek nieuwe krachten te verzamelen of om er te overwinteren. Voor deze soorten is vooral het eiwit uit het gras belangrijk.

Onlangs is er een nieuw informatiepaneel geplaatst in de Eempolders. Het bord staat nabij de aanlegplaats van de veerpont bij Eemdijk aan het begin van het fietspad langs de Eem. Het paneel bevat afbeeldingen van de grutto, Kievit, scholekster, slobeend, kemphaan en kleine zwanen. Ook geeft het een beknopte beschrijving van het belang van het gebied als broedgebied voor vogels en als foerageer- en rustgebied voor trekvogels en overwinterende vogels. Het initiatief voor het paneel is voortgekomen uit een samen-

---

werkingsproject van de **Vogelwacht Utrecht** en de **Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken**. Deze twee organisaties hebben in de jaren tachtig een actie gevoerd tegen de dreigende achteruitgang van het Eemland als gevolg van de geplande ruilverkaveling, tegenwoordig landinrichting geheten. Onder het motto 'Redt de weidevogels in Eemland' werd toen een actie gevoerd, waaruit later een fonds is opgericht. Het geld is bestemd voor vogelbescher-

mingwerk en voor educatieve doelen. Een deel ervan is besteed voor het paneel in Eemnes. Bij het ontwerpen en de productie is samengewerkt met de **Vereniging Natuurmonumenten** en **Buro Kloeg**. Ook is medewerking verkregen van het **Waterschap Vallei en Eem**.

De Vogelwacht Utrecht en de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken zetten zich in voor de bescherming van vogels en hun leefomgeving. Activiteiten

zijn educatie, onderzoek en gerichte bescherming.

De Vogelwacht Utrecht is actief in de provincie Utrecht. Het adres van het secretariaat is: Dalmatië 13, 3831 EE Leusden.

De Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is actief tussen de Vecht en de Eem. Het adres van het secretariaat is: Postbus 1028, 1200 BA Hilversum.

De Vereniging Natuurmonumenten beheert de reservaten en organiseert excursies in Eemland. Bel voor meer informatie daarover de Ledenservice: 035-6559911.